

Ю. Г. ЧЕРНЯТИНСЬКА*

**VII КОНГРЕС ПОЛЬСЬКИХ АРХІВІСТІВ
«АРХІВИ БЕЗ КОРДОНІВ» (ARCHIWISTYKA BEZ GRANIC)
(20–21 вересня 2017 р., м. Кельце, Польща)**

20–21 вересня 2017 р. відбувся VII Конгрес польських архівістів (далі – Конгрес), девізом якого стало гасло – «Архіви без кордонів» (Archiwistyka bez granic). Захід проходив під патронатом Президента Республіки Польща Анджея Дуди. Його організаторами стали Генеральна дирекція державних архівів Республіки Польщі (Naczelna Dyrekcję Archiwów Państwowych), Асоціація польських архівістів (Stowarzyszenie Archiwistów Polskich), Свентокшиський технологічний університет (Politechnika Świętokrzyska) та Державний архів м. Кельце (Archiwum Państwowe w Kielcach).

Конгрес, започаткований 1986 р., – очікувана подія у професійному житті польських архівістів. Кожні 5 років цей захід збирає архівістів, істориків, науковців, діячів культури та науки, представників церковних установ з усієї Польщі на ін. країн. Конгрес польських архівістів є полем для наукового обговорення та обміну досвідом фахівців, чия місія полягає в збереженні документальної спадщини та забезпечення надання загального доступу до неї.

Цього року місцем проведення Конгресу було обрано Свентокшиський технологічний університет в м. Кельці. У його роботі взяли участь архівісти та науковці не лише з Польщі, а й з Австрії, Голландії, Литви, Росії, Угорщини, України, Франції та Чехії – загалом понад 700 учасників із 9 країн світу.

Офіційними мовами конференції були польська та англійська.

Формою проведення Конгресу стала багатофункціональна конференція за різними тематичними напрямками, що включала 2 пленарні сесії, кожна з яких поділялася на 2 частини, 5 семінарів-практиків, 19 секцій та 1 форум.

Робота Конгресу розпочалася із секційних засідань. Перший день був присвячений темам: «Захист інтелектуальної власності», «Уроки генеалогії в архівах», «Оцифрування архівів», «Електронний документообіг», «Культурологічна роль регіональних та місцевих архівів», «100-річчя соціальних архівів», «Управління сучасною документацією в системах електронного документообігу, документаційного та

---

* Чернятинська Юлія Геннадіївна – начальник відділу забезпечення збереженості та обліку документів Центрального державного електронного архіву України, аспірант Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

інформаційного менеджменту», «Досвід та освіта – шляхи до професії архівіста». На 5 семінарах та 7 засіданнях панельних секцій були заслухані доповіді та повідомлення понад 55 доповідачів, які висвітлювали роль архівів, значення професії архівіста та розвиток електронного документообігу.

У перший день роботи Конгресу, після закінчення секційних засідань відбулося пленарне засідання, в якому взяли участь близько 500 учасників зі всієї Польщі та інших країн. Офіційне відкриття зустрічі розпочав Генеральний директор державних архівів Республіки Польщі Войцех Возняк. Також учасників Конгресу привітали Президент Асоціації польських архівістів Казимеж Ярошек, голова оргкомітету Віслава Рутковська та ректор Свентокшиського технологічного університету, д-р тех. наук, проф. Віслав Трумчинський, директор Департаменту державного патронату Міністерства культури і національної спадщини Матеуш Адамковський, начальник архівного управління Департаменту державного патронату Міністерства культури і національної спадщини Ганна Сташевська, мер міста Кельце Войцех Любавський, віце-президент Польського історичного товариства, д-р історичних наук, проф. Цезар Кукво, директор архіву Президента Польщі Януш Куліговський, директор архіву Інституту національної пам'яті Маржена Крук та ін. політичні і культурні діячі Свентокшиського воєводства.

Пленарну частину роботи конференції відкрив проф. Університету імені Яна Кохановського в Кельцах, д-р іст. наук Адам Массальський, який виступив із доповіддю «Традиції Кельце як архівно-історичного центру». Доповідач ознайомив присутніх з історією Свентокшиського воєводства, визначними пам'ятками та культурними місцями м. Кельце, а також акцентував увагу на унікальних архівних документах, що зберігаються в місцевому архіві.

Актуальною та змістовною була доповідь Генерального директора державних архівів Республіки Польщі Войцеха Возняка «Архіви в Польщі – карта сучасних викликів», в якій було висвітлено проблеми інформатизації архівної сфери в Польщі, представлено програму розвитку архівів на 2018–2023 рр., зосереджено увагу на оцифруванні описів та публікації документів он-лайн.

На засіданнях панельних секцій та семінарах другого дня роботи Конгресу були заслухані доповіді та повідомлення, що окреслювали правові аспекти в архівній сфері, значення архівної освіти та професійної діяльності польських архівістів як на території держави, так і за кордоном. Було проведено 13 засідань на теми: «Майбутнє та перспективи освіти в архівах», «Правові норми архівної діяльності», «Появки в архівах без кордонів», «Створення позитивного іміджу архівів та архівістів», «Архіви інститутів науки і культури через кордони»,

Учасники пленарного засідання другого дня роботи Конгресу (зліва направо: Роберт Деген (Польща), Гінтарас Дручкус (Литва), Владислав Степняк (Польща), Джерго Бендегуз Чех (Угорщина), Маржена Крук (Польща), м. Кельце (Польща), 21 вересня 2017 р.

«Співпраця церковних архівів із навколишнім середовищем – можливості та обмеження» та ін.

Другий робочий день Конгресу закінчився пленарним засіданням, на якому було представлено доповіді: «Солідарність із солідарності? Польські зв'язки та угорські секретні служби» – д-р іст. наук Джерго Бендегуз Чех (Історичний архів державних служб безпеки, Угорщина); «Архівна спадщина Литви, збережена в зарубіжних країнах» – Гінтарас Дручкус (Каунаський повітний архів, Литва); «Управління документами проти проблем сучасних архівів» – д-р іст. наук, проф. Роберт Деген (Університет імені Миколи Коперника в Торуні, Польща); «Створення та діяльність Європейської мережі архівних установ, що займаються актами секретних служб» – Маржена Крук (архів Інституту національної пам'яті, Польща). Наприкінці засідання відбулося підведення підсумків роботи.

Загалом під час роботи Конгресу було заслухано та обговорено більше 100 доповідей. Проблематика семінарів і панельних секцій торкалася актуальних тем сучасного архівознавства. Найбільший інтерес викликали семінари та панелі: «Електронний документообіг», «Управління сучасною документацією в системах електронного документообігу, документаційного та інформаційного менеджменту»,

«Правові норми архівної діяльності», «Які допоміжні науки потрібні архівістам?», «Проблема чутливості інформації з ресурсів ізольованих архівів».

Зокрема, на семінарі «Електронний документообіг» були розглянуті питання, пов'язані з впровадженням систем електронного документообігу (далі – СЕД), окреслено шляхи забезпечення правильного опрацювання документів, створених та збережених за допомогою СЕД, висвітлено проблемні питання щодо забезпечення повноти документної інформації, необхідності внесення змін до правил впровадження електронного документообігу та способів заповнення метаданих документів, які мають відношення до архівування електронних документів у контексті їх групування, класифікації та кваліфікації.

Крім зазначених тематичних напрямів, на засіданнях Конгресу було обговорено питання щодо використання архівних документів, збереження та охорони архівів, представлено презентації сімейних і соціальних архівів.

Під час виступу модератора семінару «Управління електронними документами» Ярослава Оршуляка, представника Малопольського обласного управління в Кракові, який розповів про проблеми створення метаданих документів, м. Кельце (Польща), 20 вересня 2017 р.

Учасники Конгресу з України.
Зліва направо: В. В. Шереметьєва і Ю. Г. Чернятинська,
м. Кельце (Польща), 21 вересня 2017 р.

Зважаючи на чисельність засідань, більшість із них проводилися паралельно, тому учасникам Конгресу доводилося обирати для себе найбільш цікаві доповіді. Через велику кількість доповідей більшість секцій було проведено у формі лекцій та презентацій із частковим їх обговоренням. Сподіваємося, що матеріали Конгресу згодом стануть доступними у формі друкованої збірки або в електронній формі в режимі он-лайн.

Від України в роботі Конгресу взяли участь: завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д-р іст. наук, проф. С. І. Посохов та доцент кафедри історії України історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д-р іст. наук Л. Ю. Посохова, начальник відділу забезпечення збереженості та обліку документів Центрального державного електронного архіву України, аспірант Українського науково-дослідного ін-

ституту архівної справи та документознавства Ю. Г. Чернятинська, старший науковий співробітник відділу використання інформації документів Центрального державного архіву зарубіжної українки В. В. Шереметьєва.

Під час роботи Конгресу представники українських архівістів обмінялися думками із польськими колегами щодо спільних проблем упровадження систем електронного документообігу, забезпечення надійного постійного зберігання електронних документів та електронних інформаційних ресурсів у формі веб-сайтів. Обговорювалася можливість подальшої активної співпраці Асоціації польських архівістів із Спілкою архівістів України та участь польських архівістів у міжнародній науково-практичній конференції «Архіви в сучасному світі: виклики та завдання» (м. Київ, 7–8 грудня 2017 р.). Без сумніву, участь у подібних заходах необхідна для обміну знаннями та досвідом архівістів різних країн. Така форма взаємодії фахівців дозволяє їм бути частиною світової архівної спільноти.